

§ 83

Dnr 00407/2021

Remiss gällande Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne

Sammanfattning

Region Skånes kulturnämnd och Region Skånes hälso- och sjukvårdsnämnd beslutade den 24 juni 2021 om att remittera förslag till Regional biblioteksplan för Region Skåne 2022-2025 till bland andra Helsingborgs stads kulturnämnd.

Catharina Isberg, verksamhetschef för Helsingborgs bibliotek föredrar ärendet.

Bibliotekslagen föreskriver att kommuner och regioner ska ha en politiskt antagen biblioteksplan. För Region Skånes del innebär det att planen ska omfatta den biblioteksverksamhet som Region Skåne är huvudman för; regional biblioteksverksamhet och sjukhusbiblioteken.

Kulturförvaltningens beredning av ärendet finner sig i grunden positiv till innehållet och betonade områden i remissen. Beredningen finner dock skäl att uppmana Region Skånes kulturnämnd att ytterligare stärka ambitionerna genom att vidga dem, då flera skrivningar upplevs som för snäva i förhållande till potentiella möjligheter och verktyg.

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden att yttra sig till Region Skånes kulturnämnd i enlighet med tjänsteutlåtandet.

I ärendet yttrar sig Margareta Liljedahl Eriksson (S), Staffan Jeppsson (S), Kristina Filipson Jonsson (M) och Kim Plunteman (S).

Ordförandens förslag

Ordföranden instämmer i förvaltningens bedömning. Ordförandens förslag till kulturnämnden är

att yttra sig till Region Skånes kulturnämnd i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Kulturnämnden beslutar

att yttra sig till Region Skånes kulturnämnd i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Beslutet ska skickas till

Handläggaren
Region Skånes kulturnämnd

Kulturnämnden

Sammanträdesdatum 16 september 2021

Utlåtande över remiss gällande Regional biblioteksplan 2022-2025, Dnr 407/2021

Beskrivning av ärendet

Region Skånes kulturnämnd och Region Skånes hälso- och sjukvårdsnämnd beslutade den 24 juni 2021 om att remittera förslag till Regional biblioteksplan för Region Skåne 2022-2025 till bland andra Helsingborgs stads kulturnämnd för yttrande. Kulturnämnden i Helsingborg avser behandla ärendet vid sitt sammanträde den 16 september 2021.

Utlåtande

Enligt svensk bibliotekslag ska kommuner och regioner ha en politiskt antagen biblioteksplan. Regionens biblioteksplan omfattar den biblioteksverksamhet som Region Skåne är huvudman för, det vill säga regional biblioteksverksamhet och sjukhusbiblioteken. Inom respektive kommun tas biblioteksplaner fram för den egna kommunens verksamhet.

Regionens biblioteksplan påverkar den kommunala biblioteksplanen eftersom samarbeten sker mellan kommuner och mellan region och kommuner. Dessutom pekar regionens biblioteksplan, liksom nationella och internationella strategier och manifest ut en riktning för biblioteksverksamheten. Detta understryks ytterligare av Regionens uppdrag att främja folkbibliotekens strategiska verksamhetsutveckling och kvalitet.

Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne, ”Bibliotek för alla – genom hela livet” visar tydligt på att biblioteken ska vara till för alla och att verksamheten ska ge människor likvärdig tillgång till information, kunskap och kultur i livets alla faser.

Övergripande mål för regional biblioteksverksamhet 2022–2025, ”Stärka Skåne som en hållbar och innovativ biblioteksregion för alla invånare genom hela livet.” är ur vår synvinkel en mycket bra utgångspunkt, men vi upplever att denna försvinner i själva planen och inte konkretiseras i tillräcklig grad i de fyra utvecklingsområden:

- Bibliotek för delaktighet och demokrati
- Bibliotek för lärande och läsande
- Bibliotek för kreativitet och kultur
- Bibliotek för hållbarhet och hälsa

Den regionala biblioteksplanen är framtagen för att täcka regionens biblioteksverksamhet som består av både sjukhusbibliotek och regional biblioteksverksamhet i Kultur Skåne. I planen

blandas dessa två aspekter under respektive utvecklingsområdes brödtext vilket gör det svårt att följa vad som gäller för respektive del. Vi hade önskat en tydlighet i detta för att förenkla användande av strategin.

Bibliotek för delaktighet och demokrati

Behovet av biblioteksverksamhet i hela samhället lyfts, däremot saknar vi ett viktigt perspektiv nämligen behovet av samarbete med andra verksamheter i andras lokaler, och därigenom skapa synergieffekter.

Av särskild vikt är att det i remissversionen lyfts fram att barnkonventionen är lag och vikten av detta för biblioteksverksamheten.

Under pandemin har det blivit ännu tydligare hur viktigt bibliotekens uppdrag för digital inkludering är. Vi vill därför understryka vikten av skrivningen: "Förmågan att förstå och använda digitala tjänster och verktyg är en allt mer ofrånkomlig del av vardagen såväl som en förutsättning för att fullt ut kunna delta i samhället. Digital delaktighet är en demokratifråga. Folkbiblioteken ska enligt lag verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet."

När det gäller målgruppen för den digitala inkluderingen ser vi att vi under pandemin fått många nya användare där många tillhör medelåldern och som har olika behov av digital hjälp, bland annat saknar många tidigare erfarenhet av att söka jobb i en digital informationsstruktur. Skrivningen i planen fokuserar alltför mycket på en snävare målgrupp i skrivningen. *"Behovet av att som invånare vara förtrogen med digitala verktyg och samhällstjänster tydliggjordes ytterligare under pandemin, särskilt vad gäller äldre och personer med funktionsnedsättning"*.

Bibliotek för lärande och läsande

En viktig del av den regionala biblioteksplanen är det gemensamma lärandet och de kompetensutvecklande insatser som genomförs. Av särskild vikt är här att fortsätta att fördela medel till folkbiblioteken för att de själva ska kunna genomföra insatser som genom sin närhet till den dagliga verksamheten ligger rätt i tiden och tillgängliggörs för en stor andel av personalstyrkan. Genom att säkra kompetensutveckling för så stor del av personalen som möjligt säkras utveckling och innovation som kommer invånarna till godo.

Vi saknar i planen att det tydligare ska framgå vad som avses med digital kompetens. Detta behöver vara tydligt både avseende personal och invånare för att säkra digital inkludering. Exempelvis DigComp, som är en europeiskt framtagen rekommendation, skulle kunna lyftas in.

Bibliotek för kreativitet och kultur

Skapande, litteraturen, berättande är områden som är viktiga områden som är väl synliga i denna del av planen. Kreativiteten är i skrivningarna väldigt knutna till kultur. Det vi upplever i verksamheten både lokalt och i omvärlden är en utveckling mot ett vidgat kreativitetsbegrepp där olika typer av skapande och verkstäder som till exempel Makerspace eller digitalt pyssel för barn är några exempel. Skapande att bygga sin egen kompetens, utveckla en ny innovation eller affärsidé eller individuell utveckling i det livslånga lärandet är områden som ligger inom bibliotekets verksamhet, men inte är så hårt kopplade till själva kulturbegreppet.

Bibliotek för hållbarhet och hälsa

Biblioteken har en viktig roll i att verka för att Agenda 2030 uppnås. Detta lyfts fram på ett bra sätt i planen. Vi skulle dock vilja vidga skrivningen något med social hållbarhet. Dessutom behöver en koppling ske till grundläggande samhällskunskap, vilka rättigheter och skyldigheter man har och hur detta hänger ihop med informationslandskapet.

Mötesplatsen

En viktig del av biblioteksverksamheten är mötesplatsen och att vara facilitator för att lära av varandra som invånare. För att skapa en verksamhetskultur där olika aktörer delar med sig av sin kompetens och lär av varandra, behöver biblioteken verka för att vara en mötesplats där alla känner sig involverade, delaktiga och välkomna. Denna aspekt upplever vi är osynlig i den regionala biblioteksplanen och skulle önska att detta tydliggjordes.

Avslutningsvis vill vi framhålla att Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne, "Bibliotek för alla – genom hela livet" är väl genomarbetad och lyfter fyra viktiga områden för biblioteksutveckling. Tillsammans säkrar vi livskraftig verksamhet för våra invånare i hela Skåne i samtid och framtid.

Catharina Isberg
Verksamhetschef
Helsingborgs bibliotek

Josefin Andersson
Verksamhetsutvecklare
Helsingborgs bibliotek